

Total No. of Questions : 4]

SEAT No. :

PB1070

[Total No. of Pages : 4

[6210]-381

S.Y.B.A.

DEFENCE & STRATEGIC STUDIES

**CC-1D G-2 : Chhatrapati Shivaji's Military System
(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - IV) (24273)**

Time : 2½ Hours]

[Max. Marks : 70

Instructions to the candidates:

- 1) *All questions are compulsory.*
- 2) *Figures to right indicate full marks.*

Q1) Answer the Following questions in 100 words each. (Any Three) **[15]**

- a) What are the principles of guerrilla warfare?
- b) What are the types of forts.
- c) What are the characteristic of the fort system of Chhatrapati Shivaji Maharaj?
- d) Explain the Importance of sea forts in the time of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
- e) State the naval policy of Chhatrapati Shivaji Maharaj.

Q2) Answer the Following questions in 300 words each. (Any one) **[15]**

- a) Explain the organization of forts under the leadership of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
- b) Explain the organization and structure of the Maratha army under the Leadership of Chhatrapati Shivaji Maharaj.

P.T.O.

Q3) Answer the Following questions in 200 words each.(Any Two)

[20]

- a) State the Strategic importance of forts.
- b) Explain Chhatrapati Shivaji Maharaj's policy regarding armor.
- c) Explain the strategy of Chhatrapati Shivaji Maharaj.
- d) State the Characteristics of the military system of Chhatrapati Shivaji Maharaj.

Q4) Write Short notes (Any Four)

[20]

- a) Guerrilla warfare.
- b) Fort.
- c) Chhatrapati Shivaji Maharaj the father of Indian Navy.
- d) Characteristic of guerrilla warfare.
- e) Cavalry.
- f) Vision of Chhatrapati Shivaji Maharaj in naval development.

* * *

Total No. of Questions : 4]

PB1070

[6210]-381

S.Y.B.A.

DEFENCE & STRATEGIC STUDIES

CC-1D G -2 : Chhatrapati Shivaji's Military System

(2019 Pattern) (CBCS) (Semester - IV) (24273)

(मराठी रूपांतर)

वेळ : 2½ तास]

[एकूण गुण : 70

- सूचना :- 1) सर्व प्रश्न सोडविणे आवश्यक आहेत.
2) उजवीकडील अंक प्रश्नांचे पूर्ण गुण दर्शवितात.

प्र.1) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 100 शब्दात लिहा. (कोणतेही तीन) [15]

- अ) गनिमी कावा युद्धपद्धतीचे तत्वे कोणती?
ब) किल्यांचे प्रकार कोणते?
क) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या किल्ला व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये कोणती?
ड) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या काळातील सागरी किल्यांचे महत्त्व स्पष्ट करा.
इ) छत्रपती शिवाजी महाराजांचे नाविक धोरण सांगा.

प्र.2) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 300 शब्दात लिहा. (कोणतेही एक) [15]

- अ) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या नेतृत्वाखालील किल्यांची संघटना स्पष्ट करा.
ब) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या नेतृत्वाखालील मराठा सैन्याचे संघटन व सैन्याची रचना विशद करा.

प्र.3) खालील प्रश्नांची उत्तरे प्रत्येकी 200 शब्दात लिहा. (कोणतेही दोन) [20]

- अ) किल्यांचे सामरिक महत्त्व सांगा.
ब) छत्रपती शिवाजी महाराजांचे आरमाराबाबतचे धोरण स्पष्ट करा.
क) छत्रपती शिवाजी महाराजांची युद्धनीती सांगा.
ड) छत्रपती शिवाजी महाराजांच्या लष्करी व्यवस्थेची वैशिष्ट्ये सांगा.

प्र.4) थोडक्यात टिपा लिहा. (कोणतेही चार)

[20]

- अ) गनिमी युद्धतंत्र
- ब) किल्ले
- क) छत्रपती शिवाजी महाराज भारतीय नौदलाचे जनक
- ड) गनिमी कावा युद्धपद्धतीचे वैशिष्ट्ये
- इ) घोडदल
- फ) नौदल विकासातील छत्रपती शिवाजी महाराजांची दूरदृष्टी

* * *